

POSTANOWIENIE

16 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 16 kwietnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A.K. i P.S.
przeciwko S. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej S. spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 9 października 2023 r., I ACa 553/23,

- 1.odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od S. spółki akcyjnej w W. na rzecz A.K. i P.S. 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany S. S.A. w W. (dalej: bank) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie oddalającego apelację skarżącego w sprawie o zapłatę toczącej się z powództwa A.K. i P.S..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bank wskazał potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne

wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Podniósł, że wykładni wymagają art. 385¹ § 1 i 2 k.c. Zdaniem pozwanego wspomniane przepisy Kodeksu cywilnego wywołują rozbieżności orzecznicze dotyczące "tego, które postanowienia charakterystyczne dla umów kredytu indeksowanych do franka szwajcarskiego są abuzywne, w przypadku stwierdzenia przez sąd, że uprawnienie banku do ustalania kursu franka szwajcarskiego narusza rażąco interesy konsumenta i jest niezgodne z dobrymi obyczajami" (s. 4 skargi). W ocenie skarżącego konieczne jest wyjaśnienie, czy abuzywna jest tzw. klauzula kursowa (odnosząca się do sposobu ustalania wartości waluty obcej), czy także tzw. klauzula ryzyka walutowego, uzależniająca wysokość zobowiązania kredytobiorcy od kursu waluty obcej. Bank przedstawił przy tym wywód, z którego wynika, że w ocenie pozwanego "eliminacja [...] samej tylko Klauzuli Kursowej nie może pociągać za sobą automatycznego wyeliminowania Klauzuli Indeksacyjnej" (s. 13 skargi).

Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz kierunku jej zarzutów wynika, że intencją banku było wykazanie, iż – w razie uznania klauzuli kursowej za abuzywną, lecz nieuczynienia tego w stosunku do klauzuli ryzyka walutowego – umowa powinna być dalej wykonywana, a stosowany w rozliczeniach stron kurs waluty obcej powinien być określony na podstawie innych niż klauzula kursowa czynników.

Potrzeba, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno w takim wypadku zawierać wskazanie, które przepisy wymagają wykładni i na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich rozumieniem lub rozbieżnościami w ich stosowaniu (zob. postanowienia SN z: 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09 oraz 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17). Rozbieżność w orzecznictwie sądów powinna natomiast zostać wykazana przez przywołanie judykatów, w których odmienne rozstrzygnięcia zapadły w stanach faktycznych nieróżniących się od siebie

w relewantny prawnie sposób (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2015 r., III CSK 59/15).

Brak spójności orzecznictwa przestaje mieć znaczenie prawne wtedy, gdy po jego wystąpieniu wydana zostanie w danym przedmiocie uchwała Sądu Najwyższego działającego w poszerzonym składzie (zob. postanowienie SN z 31 maja 2023 r., I CSK 3360/22). To samo tyczy się sytuacji, w której uchwała tego rodzaju rozstrzyga wątpliwości co do kierunku wykładni przepisów prawa, które wcześniej budziły poważne wątpliwości – rolą Sądu Najwyższego jest bowiem m.in. zapewnienie zgodności z prawem i jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych (art. 1 pkt 1 u.s.n.). W związku z tym należy wskazać, że, wobec braku podstaw do podjęcia działań unormowanych w art. 88 § 1 u.s.n., przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy Sąd Najwyższy pozostaje, na mocy art. 87 § 1 u.s.n., związany stanowiskiem wyrażonym w sentencji uchwały Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej – z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22.

W powyższej uchwale orzeczono m.in., iż w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów, a w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie. Oznacza to, że podnoszone przez skarżącego wątpliwości uległy dezaktualizacji, a ewentualne wątpliwości związane z przytoczonymi na wstępie przepisami zostały usunięte, przy czym kierunek ich rozstrzygnięcia nie uzasadnia ewentualnego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jako oczywiście uzasadnionej.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bank wskazał występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych. Przedstawił przy tym pięć szczegółowych pytań. Wszystkie one odnosiły się – pośrednio lub wprost - do możliwości dalszego związania stron umową kredytu indeksowanego do waluty obcej w razie uznania, że postanowienie odnoszące się do sposobu określania

kursu waluty obcej stanowi postanowienie niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (zob. postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Podniesiony problem musi również charakteryzować się nowością; zagadnienie, które było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co do zasady traci ten walor (zob. postanowienie SN z 19 marca 2012 r., II PK 294/11). Istotność problemu prawnego wyraża się natomiast w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (zob. postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego, jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której pytania zostały zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Przedstawione przez skarżącego problemy nie stanowią istotnych zagadnień prawnych w opisanym wyżej rozumieniu. Rzecz bowiem w tym, że stały się one nieaktualne wskutek wydania przywołanej wyżej uchwały Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej – z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22. Kwestia możliwości dalszego

związania stron umową taką jak ta stanowiąca przedmiot sporu została już bowiem rozstrzygnięta w sposób negatywny, a zarazem wiążący Sąd Najwyższy w dokonywanej obecnie ocenie wystąpienia przyczyn kasacyjnych.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[a.ł.]